

det i ethvert Tilfælde blive gammel Politik, som ikke kunde berøre Nogen ubehagelig; men mit Haab er, at det skal lykkes mig, naar denne Bevilling er givet, at faae navnlig yngre Videnskabsmænd til at drage ud i Provindserne og der i offentlige Foredrag at vække Interesse for deres Videnskab hos Beboerne. Jeg skal paalægge dem, som det maatte falde i min Lod at meddele denne Reiseunderstøttelse, at afholde sig fra al Politik. Mere kan jeg ikke love, men jeg er ogsaa overbevist om, at de ville gjøre det. — Dernæst kom det ærede Medlem til at omtale Børnehjemmene og Klagebe over ligesom et andet Medlem, at Bevillingen til disse ikke var gjenoptagen, uagtet der ikke er kommet noget Forlangende derom, ja ikke engang nogen Beretning er indkommen til Ministeriet om de sidst bevilgede Midlers Anvendelse. Saa forstjelligt kan man stundom betragte Sagerne! I nogle Tilfælde vil man aldeles ikke indlade sig paa Fasthed, der skal Alt være flydende, men i andre Tilfælde som dette med Børnehjemmene skal Sagen have en saadan Fasthed, at selv om man ikke begjærer nogen Understøttelse og slet ikke lader høre fra sig om den sidst modtagne Understøttelses Anvendelse, skal Ministeren alligevel optage den paa Finantsloven. Det forekommer nu mig, at det er en billig Forbring at stille til dem, som modtage Understøttelse af Staten, at de skulle gjøre Rede for, hvorledes Understøttelsen er anvendt, og give tilkjende, om de ønske at modtage en ny Understøttelse. Besløbet er, som det vil vides af Anmærkningene, ikke opført, fordi der ikke er indkommet nogen Beretning eller Begjæring til Ministeriet. — Flere ærede Medlemmer have omtalt den Understøttelse, som paa Finantsloven bevilges til Højskolerne. Disse Højskoler er Ministeriet uregelmæssigt ofte i nogen Forlegenhed med; man kræver paa den ene Side, at det skal spørge saa lidt som mulig, at det vel skal vogte sig for at se efter, at det skal tilstaa Understøttelser, naar det forlanges, uden at være saa dristigt at føre noget Tilsyn med, hvorledes de anvendes. Paa den anden Side kræver man, at Ministeriet skal staa inde for, at de anvendes godt, og man klager over, at der ikke er givet Tilskud i denne eller hin Anledning. Min Opfattelse af denne Sag er den, at Ministeriet maa blive sat i Stand til at føre et Tilsyn med, hvad der læres i disse Højskoler og hvorledes Undervisningen drives, for at det paa en heldig Maade kan anvende de Midler, som bevilges. I denne Betragtning vil man finde Forklaringen af et og andet Citat af Cirkulærskrivelser, som ere fremkomne her

i Thinget. Naar der er omtalt et Tilfælde, i hvilket man har henvist til en bestemt Højskole, da har vedkommende Amtsstoleraad ikke været berettiget dertil. Derimod maa det paahvile Stoleraadet at føre Tilsyn med, at Vedkommende virkelig besøger en Højskole for de Midler, han faar. — Et æret Medlem (S. Madsen) vil vide, hvad min Anskuelse var om, hvorvidt Præstegaardene tilhøre Staten eller Kommunerne. Det forekommer mig, at Svaret derpaa ligger ganske klart i det Forslag til en Lov om Præsternes Lønning, som jeg har forelagt i det andet Thing. Vi ville forhaabentlig faae Leilighed til nærmere at omtale dette Spørgsmaal; men jeg skal, da der er givet Anledning dertil, meget gjerne strax sige, at efter min Mening handles der her om Statsieendomme, og i Overensstemmelse dermed er det jo ogsaa, at de skulle indbrages under den lovgivende Magts Raadighed og opføres paa Finantsloven; saaledes findes det i mit Forslag. Det ærede Medlem spurgte, om vi da ikke kunde gjøre det strax dertil siger jeg: Ikke med nogen Nytte. Det vil ikke være umuligt allerede nu at optage paa Finantsloven en Sætning, i Kraft af hvilken man kunde sige, at den Understøttelse, som ydes Folketirkerne gennem de dertil henlagte Midler, er Gjenstand for Bevilling; dette kunde man, men det blev kun af formel Interesse. Sagen vilde ikke i Gjenningen kunne gjøres til Gjenstand for Rigsdagens Bevilling, før Udredelsesmaaden er en anden end den hidtilværende. Med Undtagelse af Lønningerne til Biskopperne gaar jo nemlig nu al Løn umiddelbart fra Yder til Modtager uden at passere Statskassen, og i denne Lønningsmaade ligger det jo, at Rigsdagen ikke kan udøve Indflydelse paa disse Midlers Anvendelse. Inden dette kan ske, maa derfor en anden Lønningsmaade tilveiebringes; Midlerne maa indbrages under den lovgivende Magts Raadighed, og det er derpaa, at det Forslag, jeg har forelagt i det andet Thing, gaar ud. — Et æret Medlem (Bajer) henledte min Opmærksomhed paa, at der var visse Spørgsmaal, der kunde opstaa ved Bevillinger under Kommunitetet til Understøttelse for Studerende og deriblandt Kvinder, og knyttede dertil en Bemærkning om, at der i den allerhøieste Resolution, der tilsteder Kvinder Udgang til Universitetet, altsaa tilsteder Kvinder at blive Studenter, var optaget den Bestemmelse, at de vare ubelukkede fra de hidtilværende akademiske Beneficiær. Det er ganske rigtigt, det forholder sig saaledes, og jeg skal give det ærede Medlem Ret, naar han yttrede, at, naar